

IRENA KANIŠAUSKAITĖ, MARIUS MIKALAJŪNAS
EGLĖ PATIEJŪNIENĖ, NIJOLĖ ŠERVENIKAITĖ
SAULIUS ŽUKAS

LITERATŪROS v a d o v ė l i s

1 dalis

II

klasei

baltos lankos

Turiny

1 skyrius. RENESANSAS	7
1 tema. Renesansas Europoje	8
Europos Renesanso tėvynė	8
Humanistai ir humanizmas	9
Pažangos amžius	10
Reformacija	11
Renesanso literatūra	12
2 tema. Viljamas Šekspyras	18
Viljamo Šekspyro laikų Anglija ir jos teatras	18
Viljamo Šekspyro gyvenimas ir kūryba	19
Tragedija „Hamletas“	19
Viljamo Šekspyro sonetai	36
3 tema. Renesansas LDK	40
Tarp religinės tolerancijos ir nepakantumo	40
Raštijos daugiakalbiškumas	41
Lietuvės metraščiai	42
Lietuvės pri(si)statymas Europai	48
Mikalojus Husovianas – Lietuvos dainius „iš miško“	50
Mykolo Lietuvosio patriotizmas	54
Pašaipūnas Petras Roizijus	57
Pastangos tobulinti valstybę ir visuomenę:	
Andriaus Volano publicistika	58
Teisinės valstybės kūrimas: Leonas Sapiega	62
Lietuvės didybės paminklas: Jono Radvano „Radviliada“	64
4 tema. Pirmoji lietuviška knyga	70
Atsigręžimas į prūsų ir lietuvių kalbas Rytų Prūsijoje	70
Tarp krikščionių Dievo ir „naminių dievų“	70
Abraomas Kulvietis	71
Martyno Mažvydo gyvenimas	72
Martyno Mažvydo „Katekizmas“	74
5 tema. Mikalojaus Daukšos „Postilės“ prakalba	78
6 tema. Naujas požiūris į Lietuvės praeitį	81
2 skyrius. BAROKAS	83
1 tema. Baroko epochos žmogaus sąmonė	84
Žmogaus ir pasaulio prieštarumas	84
Gyvenimas Dievo ir mirties akivaizdoje	85
Pasaulis – tai teatras	85
Formų dinamiškumas baroko mene	86
Pedras Kalderonas. „Gyvenimas – tai sapnas“	86
2 tema. Barokas LDK kultūroje	88
Kontreformacija ir jėzuitai	89
Baroko raštija	89
Baroko teatras	89
Mykolas Kazimieras Pacas	90
3 tema. Baroko literatūra	92
Pasaulio įvairovės atsivėrimas: Mikalojaus Kristupo Radvilos	
Našlaitėlio „Kelionė į Jeruzalę“	92
Kontreformacija ir literatūra: Laurencijaus Bojerio	
„Karolomachija“	96
Baroko literatūros pažiba Motiejus Kazimieras Sarbievijus	98
Konstantinas Sirvydas – lituanistas, pamokslininkas,	
filosofas	104
Ilgas baroko saulėlydis	107
4 tema. Šiuolaikinis žvilgsnis į baroką	111
3 skyrius. KLASICIZMAS	113
1 tema. Menas turi paklusti taisyklėms	114
Karaliaus Saulės laikai	114
Gražu tik tai, kas teisinga	115
Literatūra – racionalios veiklos sritis	115
Nikola Bualo „Poezijos menas“	116
2 tema. Klasicizmo epochos drama	118
Klasicistinė tragedija	118
Pjeras Kornelis	119
Žanas Rasinis	119
Moljėro komedijos	120
3 tema. Klasicizmas Lietuvoje	121
Klasicizmo tradicijos Vilniaus universitete	121
Klasicizmo atgarsiai XIX a. pradžios lietuvių literatūroje	122
4 skyrius. ŠVIETIMO AMŽIUS	123
1 tema. Naujos idėjos prieš gyvenimo tamsumas	124
Tikėjimas proto šviesa	124
Siekis tobulinti visuomenę	124
Draugijų judėjimas	125
XVIII amžiui baigiantis	126
Pastangos gelbėti valstybę	126
Tautinės bendruomenės telkimas	127
Mykolo Pranciškaus Karpavičiaus pamokslai	128
Tadas Kosciūška	130
2 tema. Švietimo amžiaus literatūra	131
3 tema. Johanas Volfgangas Gėtė	132
Gyvenimas ir kūryba	132
„Faustas“	134
5 skyrius. KRISTIJONAS DONELAITIS	155
1 tema. Istorinė ir kultūrinė aplinka	156
2 tema. Gyvenimas ir kūryba	158
3 tema. Kristijono Donelaičio reikšmė	174
6 skyrius. ROMANTIZMAS	177
1 tema. Romantizmo kontekstas, pasaulėjauta ir estetika	178
Istorinis ir kultūrinis kontekstas	178
Romantizmo pasaulėjauta ir estetika	179
2 tema. Romantizmo literatūros kūrėjai	181
Vokiečių romantizmas	181
Anglų romantizmas	181
Rusų romantizmas	183
3 tema. Adomas Mickevičius	184
Adomas Mickevičius – svarbiausia Vilniaus romantinės	
mokyklos figūra	184
Gyvenimas ir kūryba	185
Poezija	186
„Vėlinės“	187
Sonetai	190
„Ponas Tadas“	192
4 tema. Lietuvių romantizmas	196
Tautinio romantizmo pradžia	196
Simonas Daukantas	197
5 tema. Antanas Baranauskas	200
Gyvenimas ir darbai	200
Kūryba	202
„Anykščių šilelis“	204
7 skyrius. LITERATŪRA TARNAUJA GYVENIMUI	211
1 tema. Lietuva amžių sandūroje	212
Moralinė didaktika lietuviškuose raštuose	212
Motiejus Valančius	212
Paspriešinimas carizmo represijoms	214
2 tema. Kultūrinio atsinaujinimo laikas	215
Visuomeninių idealų reikšmė	215
Tautinio atgimimo pokyčiai	215
Jonas Basanavičius	216
3 tema. Vincas Kudirka	219
Apsisprendimas	219
Visuomeninė veikla	220
Kūryba	220
8 skyrius. MAIRONIS	223
1 tema. Maironio kelias	224
2 tema. „Pavasario balsai“	227
3 tema. Maironio reikšmė	238